

Biomonitoring zoomt in op specifieke problemen

Het Steunpunt Milieu en Gezondheid wil in opdracht van de Vlaamse overheid vanaf 2009 in Vlaanderen een aantal specifieke probleem- situaties, regio's of bevolkingsgroepen onderzoeken door middel van humane biomonitoring, het meten van vervuilende stoffen (milieupolluenten) en gezondheidseffecten in mensen. Het is hierbij de bedoeling ruim te verkennen welke gebieden of bevolkingsgroepen aandacht verdienen op het gebied van milieu of milieugerelateerde gezondheidsproblemen. Het Steunpunt legt deze vraag daarom voor aan wetenschappers, beleidsverantwoordelijken, administraties en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Dit gebeurt om de keuze van deze specifieke cases zo goed mogelijk af te stemmen op wat in brede kring prioritair wordt bevonden voor beleidsrelevant onderzoek naar de milieu-impact op de volksgezondheid. Het Steunpunt benadrukt hierbij dat niet enkel wetenschappelijke argumenten belangrijk zijn maar ook beleidsmatige en maatschappelijke argumenten. We lichten de werkwijze nader toe.

Hans Keune
Universiteit Antwerpen

Biomonitoring

Zoals u wellicht weet werd, in opdracht van de Vlaamse Overheid, in de periode 2002-2006 een grootschalig meetprogramma uitgevoerd, het Vlaams Humaan Biomonitoringsprogramma. De doelstelling daarvan is gegevens te verzamelen over de blootstelling aan milieupolluenten én hun mogelijke relatie met gezondheidseffecten. In geselecteerde aandachtsgebieden verspreid over Vlaanderen, werden in drie meetcampagnes tussen 2002 en 2006 verschillende leeftijdsgroepen onderzocht: pasgeborenen, adolescenten en oudere volwassenen (voor meer informatie zie oa. [het samenvattend rapport over de drie campagnes](#)).

In het nieuwe Steunpunt (2007-2011) wordt gekozen voor twee vormen van biomonitoring: [een referentiebiomonitoring over heel Vlaanderen](#) én [een biomonitoring van specifieke cases](#). De referentie biomonitoring heeft de bedoeling gegevens te verzamelen die een beeld geven van de situatie over heel Vlaanderen met betrekking tot bepaalde polluenten en milieugerelateerde gezondheidseffecten. De biomonitoring van specifieke cases heeft de bedoeling belangrijke specifieke problemen inzake milieu en gezondheid binnen een meer beperkte context nader te onderzoeken. De referentie biomonitoring gaat van start in 2008. De biomonitoring van specifieke cases zal in 2009 van start gaan, zodra de cases geselecteerd zijn.

Cases

Kandidaat cases moeten aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Het is een probleem waarbij sprake is of vermoeden van milieu-impact op de volksgezondheid.
- Er is nood aan kennis over de gehalten van vervuilende stoffen in mensen en de effecten op de gezondheid door in de mens zelf metingen te doen (humane biomonitoring). Het kan hierbij bv. gaan over:
 1. Een lokaal probleem waarbij er onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van de pollutie op de gezondheid van omwonenden.
 2. Nader onderzoek om de milieu-impact op een bepaalde groep van mensen (bv. kinderen, verkeersdeelnemers, sporters, maatschappelijke aandachtsgroep, ...) in te schatten.

3. Een milieuproblematiek in een gebied dat geografisch of functioneel (bv. industrie- of landbouwgebied) is afgebakend.

4. Het kan gaan om een verhoogd aantal gevallen van een ziekte (cluster) in een bepaald gebied, wanneer vermoed wordt dat een milieufactor een rol zou kunnen spelen.

5. Het kan gaan over een bepaalde pollutent.

- Er is nood aan beleidsrelevant onderzoek om iets aan het probleem te kunnen doen.

Selectieprocedure

Er wordt gewerkt in twee stappen. De eerste stap betreft een oproep voor de opgave van cases. Op basis van alle cases die worden voorgedragen, zullen onderzoekers van het Steunpunt Milieu en Gezondheid een voorselectie maken. De cases die overblijven na voorselectie zullen in een tweede stap worden beoordeeld op basis van een aantal beoordelingscriteria (zie onder) en aan zowel experts in wetenschap en beleid als aan een jury van maatschappelijke groepen voor advies worden voorgelegd. Op basis van deze adviezen zal het Steunpunt Milieu en Gezondheid in samenspraak met de overheid een breed geïnformeerde en helder beargumenteerde definitieve selectie of rangschikking opmaken van binnen het Steunpunt te behandelen cases. Het is de bedoeling over deze keuze transparant te zijn. Dit betekent dat er gecommuniceerd zal worden over de keuze en over de doorslaggevende argumenten om tot deze keuze te komen. Indien er hierbij eventueel andere accenten zouden liggen dan bij de adviezen van experts of juryleden, dan zal dit eveneens gecommuniceerd worden.

Beoordelingscriteria

Het Steunpunt stelt een viertal soorten criteria voor ter beoordeling van de kandidaat cases:

- Ernst voor de volksgezondheid: type gezondheidseffecten, risico voor de volksgezondheid, kennis over huidige metingen
- Beleidsaspecten: beleidsrelevantie, relatie met bestaand beleid, bevoegdheden, korte termijn relevantie, mogelijkheid van het Vlaamse beleid om er iets aan te doen (beleidshaalbaarheid)
- maatschappelijke aspecten: ongerustheid, ethische aspecten (bv rechtvaardigheid, maatschappelijke ongelijkheid), kenmerken van de meest getroffen groep (omvang groep, leeftijd, ...)
- Onderzoekskennmerken: wetenschappelijke discussie, wetenschappelijke onzekerheid, praktische aspecten als kosten, haalbaarheid en expertise

Timing

In december 2007 werden de voorstellen voor cases in een rondvraag onder diverse wetenschappers, beleidsverantwoordelijken, administraties en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties verzameld. De voorselectie van kandidaat cases is gepland tegen maart 2008. Op basis van desk research is er een expertconsultatie gepland in mei 2008. In september 2008 wordt een jury van maatschappelijke groepen om advies gevraagd. Een definitieve keuze wordt verwacht in december 2008. De biomonitoring van specifieke cases staat vanaf 2009 gepland. U wordt via de Biomonitor van tussentijdse ontwikkelingen op de hoogte gehouden.

Nieuwsbrief

- [Inhoud](#)
- [Biomonitoring zoomt in](#)
- [Ethiek en biomonitoring](#)
- [Fijn stof](#)
- [Binnenlucht](#)
- [Houtverbranding](#)
- [Scharreleieren](#)
- [GSM en kinderen](#)

- [Nieuwsbrief](#)
- [Archief](#)
- [De Sneeuwbal](#)
- [Inschrijven](#)
- [Auteursrichtlijnen](#)
- [Redactie](#)

